

Plan mot diskriminering & kränkande behandling 2020

Vision

Vår förskola är en plats där varje barn blir sedd och bekräftad för den man är. Alla ska känna sig trygga och betydelsefulla vilket ger möjlighet till utveckling och lärande.

Tillsammans är vi starka.

Haga

Haga förskola

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen bygger på skollagens kapitel 6

diskrimineringslagens kapitel 3

De sju diskrimineringsgrunderna

1. Kön - kvinna eller man eller den som ska ändra/har ändrat könstillhörighet,
2. Könsoverskridande identitet eller att genom uttryck visa sig tillhöra ett annat kön,
3. Etnisk tillhörighet – nationellt/etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. Religion eller trosuppfattning
5. Funktionsnedsättning
6. Sexuell läggning - homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
7. Ålder

Kränkningar kan vara:

- Fysiska – till exempel slag eller knuffar
- Verbala – till exempel hot eller att bli kallad för könsord
- Psykosociala – till exempel att utsättas för utfrysning eller ryktesspridning
- Text- eller bildburna – till exempel via sms eller via Internet eller genom klotter

Den som upplever sig ha blivit kränkt måste tas på allvar!

Planen gäller: Maj 2020

Ansvarig: Rektor

Barn, vårdnadshavare och pedagogernas delaktighet i planen.

Barn

- Tankar och funderingar tas tillvara på i vardagen genom samtal och diskussioner.
- Delaktighet sker via observationer som pedagogerna gör utifrån ett barnperspektiv.

Vårdnadshavare

- I samtal vid den dagliga kontakten.
- Tillgänglighet av planen på varje avdelning i informationspärmen för vårdnadshavare.
- Inskolningssamtal, utvecklingssamtal och vid behov.
- Kommunens trivselenkät.

Pedagogernas delaktighet

- Genom förskolans dagliga arbete i utbildningen med normer och värden. Via reflektion och diskussion med kollegor och vårdnadshavare samt genom årlig revidering av planen.

Förankring av planen

Planen ska vara ett dokument som är känt och användas av alla. Arbetet med planen ska ingå naturligt i det dagliga arbetet, systematiskt och kontinuerligt. Vi pedagoger ska föra diskussioner kring vårt förhållningsätt gentemot barnen och varandra i arbetslaget och vid gemensamma möten på förskolan med förskolechefen. Planen ska finnas tillgänglig på varje avdelning, i entrén, på hemsidan och presenteras för vårdnadshavarna

Utvärdering av förra årets plan 2019

Under året har pedagogerna arbetat med större medvetenhet när vi planerar våra lekmiljöer och vid inköp av material. Pedagogerna har ökat sin medvetenhet genom litteratur, diskussioner och fortbildning. Under våren har förskolan köpt in böcker som kommer från förlaget "funkibakom" som handlar om olika funktionsvariationer. Polyglutt som är en digital app (digitalt bibliotek) ger oss möjlighet att lyssna på böcker med ett brett utbud där det även finns böcker på olika språk. Denna app är populär av barnen och pedagogerna. Under läsåret har vi inte arbetat så mycket med Friendlydockorna. Pedagogerna arbetar nära barnen och för en dialog om det dagliga arbetet på förskolan. Pedagogerna värnar mycket om en bra barnsyn där vi ser det kompetenta barnet och utmanar barnen efter deras utveckling. Några avdelningar arbetar aktivt med stop handen medan andra avdelningar använder den sporadiskt

En avdelning har arbetat med att föra en dialog med barnen om vilka regler man ska ha på avdelningen och varför man har dem. Alla som är på förskolan både barn och pedagoger mår bra av att veta vad som förväntas av mig och hur jag ska förhålla mig i olika situationer. Det är något som vi andra avdelningar kan tänka oss att arbeta med under läsåret 2020. Alla avdelningar har arbetat med grundverksamheten. Det är viktigt att vi diskuterar grundverksamheten på våra avdelningar för att få en samsyn på vårt arbete. Diskussionerna har varit djupa och givande. Eftersom det finns nya pedagoger som börjat på förskolan är det bra om alla på avdelningen känner till mål och syfte i vår grundverksamhet. Vi anser att gemensamma normer som skapar ett öppet klimat och att respektera och acceptera varandras olikheter är viktigt och att se det som en tillgång.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Arbetslag, förskolechef.

- Barnen har varit delaktiga i de vardagliga samtalen.
- Vårdnadshavare genom enkätresultat och i de vardagliga samtalen.

Främjande insatser

Främjande arbete handlar om att **identifiera och stärka de positiva förutsättningarna** för likabehandling och respekt för allas lika värde. Främjandearbetet utgår från förskolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Vi ska i våra diskussioner om grundverksamheten alltid ha med främjande insatser som är stärkande.

Kön:

- Vi tänker på att det finns en mångfald i litteraturen som vi köper in eller lånar från biblioteket.
Vi läser kompisböckerna som bygger på barnkonventionen samt annan litteratur utifrån de sju diskrimineringsgrunderna och samtalar med barnen om dessa
- Vi bemöter barnen utifrån deras inre egenskaper och inte utifrån det yttre.
- Vi är kritiskt granskande då vi lånar eller köper in böcker och vid inköp av nytt lekmaterial
- Vi vill erbjuda en tillåtande miljö, som lockar alla barnen som är på förskolan.
- Vi vill ha samma förväntningar på alla barn som är på förskolan oberoende könet.
- Vi vill att alla barn ska ha samma möjligheter att synas och höras i samtal

Könsidentitet eller könsuttryck:

- Vi samtalar med barnen om att det finns olika familjebildningar
- Medvetna val kring de böcker vi läser och köper
- Vi pratar om olika yrken och erbjuder utklädningskläder utifrån detta.

Etnisk tillhörighet:

- Ta del av böcker på andra språk genom att använda Polyglutt
- Hälsa välkommen på olika språk och ha världskarta där man kan samtala om olika länder och deras flaggor.
- Vi ser kulturell bakgrund och olikheter som berikande för oss alla
- Tar tillvara på vårdnadshavarnas kunskaper och ber om hjälp med ord och traditioner
- Förebyggande arbete med dockor och figurer med olika hudfärger samt litteratur
- Pedagogerna använda tolk vid behov
- Samtala med barnen kring olika traditioner, likheter och olikheter

Religion eller annan trosuppfattning:

- Varje barn och familj har rätt till sin religion
- Ge barnen möjlighet att få delge sina kamrater de traditioner som är viktiga i deras familj

Funktionsvariation:

- Vi använder oss av TAKK vilket gynnar samtliga barn och är ett bra verktyg för inkludering.
- Barnen delas in i mindre grupper för att få en lugnare miljö.
- Bemöta alla barn utifrån deras förutsättningar, behov, intresse.
- Anpassa miljön utifrån att alla ska inkluderas i utbildningen.

Sexuell läggning:

- Erbjud litteratur kring olika familjebildningar
- Viktigt för barnen att känna sig stolta över sin egen familj

Ålder:

- Undvika att hamna i ett ålderstänk när vi delar in barnen i grupper utan utgå från varje barns utveckling och mognad.
- Vi läser litteratur om barnkonventionen för att ge alla barn kunskap om sina rättigheter.
- Delar barngruppen för att bemöta barnen utifrån deras behov, förutsättningar, nyfikenhet och intressen.
- Använder inte ålder vid disciplinering, utan säger istället vad vi vill att barnet ska göra.
- Undvik att använda ord som barnslig, sandlådenivå mm då detta visar på att vi nedvärderar barn utifrån ålder.

Kränkningar:

- Utveckla barnens förmåga till empati och respekt för allas lika värde och ge dem redskap för att lösa konflikter. Kompisböcker, litteratur, drama.
- Vuxna som är goda förebilder.

Insats för alla diskrimineringsgrunderna: All personal har deltagit i fördjupning kring de sju diskrimineringsgrunderna och normkritiskt förhållningssätt utifrån boken *”Normkreativitet i förskolan om normkritik och vägar till likabehandling”* av Karin Salmson & Johanna Ivarsson. Vi har även läst *”Arbeta med jämställdhet i förskolan med normmedveten pedagogik”* Lisa Andersson Tengnér & Mia Heikkilä samt lyssnat på föreläsning av Lisa Andersson. Det är böcker som vi har som arbetsmaterial och kan hämta kunskaper genom.

Mål för främjande insatser under kommande läsår

- Se över material, miljö och förhållningssätt kontinuerligt
- Vi pedagoger fördelar oss med barnen så de har tillgång till oss större del av dagen.
- Stärka barnen till att våga säga ifrån/visa när de känner sig orättvist behandlade. Använda ”stopp handen”.
- Använda våra Friendly dockor när vi pratar känslor.

Ny kartläggning

2020

Kartläggningen visar var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår verksamhet. ***Den kunskapen ligger sedan till grund för förskolans förebyggande åtgärder som endast ska omfatta de diskrimineringsgrunder som identifierats som riskfaktorer.***

I kartläggningen uppmärksammar vi följande:

Diskrimineringsgrunderna

Kön:

Att vi pedagoger behöver tänka på hur vi uttrycker oss mellan könen och påminna varandra i arbetslaget. Det finns könsstereotypa leksaker på några avdelningar.

Könsidentitet eller könsuttryck:

Viktigt att vi läser litteratur som är normbrytande för att vi pedagoger ska få nya perspektiv som gagnar barnen på förskolan. Olika kulturer ser olika på när man som barn tex klär ut sig till motsatt kön eller leker lekar som är könsöverskridande. Här är det viktigt att pedagoger stötta barnen i deras lek och förklarar för föräldrarna.

Religion eller annan trosuppfattning:

När vi har barn som har en annan religion där hen inte får delta i vår verksamhet/undervisning. Om vi utesluter detta t.ex. vid olika seder, kalas, bad, Lucia blir alla de andra exkluderade från den planerade verksamheten/undervisningen. Då blir det orättvist för alla de andra. Det är viktigt att vi pedagoger gör det bra för de barn som behöver annan undervisning.

Funktionsvariation:

Vi pedagoger behöver synliggöra olika funktionsvarianter samt bemöta och förklara/besvara barnens frågor. Läser böcker som är inköpta för barnen om de olika funktionsvarianter så det blir naturligt i vardagen.

Sexuell läggning:

Eftersom normen för familjerna som är på förskolan ser traditionellt ut med mamma och pappa är vårt uppdrag att synliggöra för barnen att en familj kan se ut på olika sätt. Viktigt ur ett kulturellt perspektiv.

Kränkande behandling:

- Barn slår, sparkar och/eller bits.
- Barn utesluter vissa barn.
- Barn retas med annat barn pga olikheter t.ex. kläder, språk, utseende
- Barn lyssnar inte på varandra när något barn säger nej eller sluta.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet har som syfte att **avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling** som finns i vår verksamhet. Det utgår ifrån konkreta risker och problem som upptäcks vid kartläggningen. Utifrån vår kartläggning har vi kunnat identifiera följande risker vad det gäller vår verksamhet.

Kön:

Undvika att använda pojkar/flickor som samlingsnamn, använda andra uttryck som, barn, deras namn. Tänka på att bemöta barnen lika, alla kan vara tuffa, starka, modiga, söta.

Könsidentitet eller könsuttryck:

Vi behöver hjälp av biblioteket att hitta bra litteratur. Vi pedagoger får föra en dialog med föräldrar om att alla barn får leka och använda allt material som finns på förskolan oberoende vilken tillhörighet man har.

Religion eller annan trosuppfattning:

Eftersom förskolan är en neutral plats så ska vi inte diskutera olika religioner utan bara visa ett intresse för olikheten som barnen har. Om något barn inte får delta i vår verksamhet på grund av religiösa skäl får vi göra det så bra som möjligt för de. För att inte kränka de andra barnen som är på förskolan.

Funktionsvariation: Vi pedagoger behöver synliggöra olika funktionsvariationer genom litteratur, bilder och upplevelser samt bemöta barnens frågor på ett naturligt sätt.

Sexuell läggning:

Genom bilder och litteratur synliggöra och reflektera tillsammans med barnen att en familj kan se ut på olika sätt.

Kränkande behandling:

När barnen retar eller utesluter någon ur leken är det viktigt att föra samtal och diskussioner samt att använda sig av bildspel om hur man ska vara mot varandra.

Vara nära barnen för att kunna stötta vid konflikter, hjälpa barnen sätta ord på vad de känner, upplever och vill.

Uppmuntra barnen att vara goda kamrater genom att föra samtal kring hur man är en bra vän som lyssnar på varandra, väntar på sin tur.

Vi för en dialog med barnen om stopp-handen så de blir medvetna om att använda den vid olika tillfällen.

Göra upp regler och förhållningssätt tillsammans med barnen.

Mål:

- All personal ska fortsätta utveckla förståelse för diskrimineringsgrunderna.
- Att litteraturen vi lånar och köper öppnar upp för insikten om olikheter och likheter.
- Ha en tillgänglig lärmiljö som ger alla barn lika förutsättningar.
- Se över så det finns ett urval av leksaker och material som passar gruppen man har på avdelningen.
- Ingen ska bli utsatt för kränkande behandling vare sig av andra barn eller vuxna. Vi ska se olikheten som en tillgång på vår förskola.

Aktiva åtgärder:

- Använda oss av boken *Normkreativitet i förskolan om normkritik och vägar till likabehandling* av Karin Salmson & Johanna Ivarsson och för att hålla diskussionen levande.
- Göra aktiva medvetna val vid litteraturläsning och av böcker vi lånar.
- Inventera våra lekmaterial och lärmiljöer så att vi säkert erbjuder material så att barnen själva kan välja utifrån intresse.
- Föreläsning under våren 2021 Barnkonventionen av Fanny Davidsson
- Fördjupa oss i barnkonventionen som ger oss tankar och funderingar även i detta arbete.

Ansvariga: Rektor och personal

Uppföljning: Maj 2021

Bakgrund och syfte

Den 1 januari 2017 ändrades diskrimineringslagens bestämmelser om aktiva åtgärder. Lagändringen innebär att utbildningsanordnare har fått mer ansvar för att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder (DO 2017). Vidare står det också i *skollagen* att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förskolan ska varje år upprätta en plan mot diskriminering (enl. diskrimineringslagen) samt en plan mot kränkande behandling (enl. skollagen). Planerna kan vara sammanförda till en gemensam plan.

Upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkningar

Planen ska innehålla rutiner för hur vi på förskolan arbetar med att förebygga, upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling. Planen ska fungera som ett levande dokument och ses över och följas upp varje år. Planen avser situationer då:

- barn kränker barn (Vuxen som ser och hör att något barn blir utsatt ingriper omedelbart. Ett barn som känner sig kränkt ska ha sådan tillit till de vuxna så att det känns självklart att berätta för någon.)
- vuxna kränker barn (Kollega säger ifrån och meddelar förskolechefen.)
- barn kränker vuxen
- vuxen kränker vuxen

Upptäcka

Alla som arbetar inom förskolans verksamhet har ett ansvar att vara närvarande bland barnen för att uppmärksamma incidenter som kan tyda på trakasserier. Alla som arbetar inom förskolan har ett ansvar för att i situationer där kränkning förekommer gå in och avbryta och tydligt markera att man inte tolererar ett sådant beteende.

Utreda, åtgärda och följa upp kränkningar

Mellan barn eller mellan vuxen och barn eller mellan vuxen och vuxen...

Vid alla former av kränkningar gäller som utgångspunkt dialog, samtal och eventuellt telefonsamtal. Vi måste vara observanta på om det förekommer någon form av diskriminering eller trakasserier från vuxen gentemot ett barn och våga ta barns eller vårdnadshavares anklagelser på allvar.

Kommer det fram misstankar i ett samtal med pedagoger/ett barn/en vårdnadshavare om kränkning, ansvarar alla som arbetar på förskolan för att föra vidare informationen omedelbart till förskolechef.

Vårdnadshavare som upplever att barnet blir utsatt för någon form av kränkande behandling på förskolan ska kontakta förskolan.

Allvarligare händelser som kräver mer åtgärder än tillsägelser eller kortare samtal ska rapporteras.

Allt ska följas upp och aktuella vårdnadshavare kontaktas.

Om någon som arbetar på förskolan upptäcker någon annan vuxen som kränker ett barn ansvarar för att detta rapporteras till förskolechefen.

Förskolechefen ansvarar för att starta en utredning (genom ett direkt möte med personalgruppen). Eventuella åtgärder diskuteras och planeras.

Personal eller förskolechef meddelar vårdnadshavare. Uppföljning sker efter ca 14 dagar.

Förskolechefen informerar verksamhetschefen för förskola om ärendet.

1. Information till förskolechef
2. Förskolechef informerar verksamhetschef för förskola (huvudman)
3. Möte kring händelsen
4. Åtgärder planeras
5. Dokumentation av incident skickas till förvaltningen
6. Information till och samråd med vårdnadshavare, eventuell revidering av åtgärdsplanen.
7. Åtgärder genomförs
8. Uppföljningsmöte

Dokumentation

Noggrann dokumentation ska föras av alla inblandade vid misstänkt fall av diskriminering, trakasserier eller andra kränkningar. Förskolechefen har huvudansvaret för att dokumentationen sparas. Med dokumentation avses både observationer och mötesanteckningar.

Våra styrdokument lpfö, skollag och fn barnkonvention ger oss också riktlinjer och regler i hur vi ska arbeta för att motverka diskriminering, kränkningar och trakasserier på förskolan.

Bilaga – förklaringar av olika begrepp kopplat till planen.

Dokumentation vid incidenter gällande diskriminering och kränkande behandling.

Vad har inträffat och när?

.....

.....

Vem såg händelsen/fick informationen?

.....

.....

När och hur kontaktades vårdnadshavare? Vilka ska veta om händelsen?

.....

.....

Vilka åtgärder gör förskolan?

.....

.....

Ansvarig på förskolan, övriga ansvariga, ex. vårdnadshavare?

.....

.....

Uppföljning - när och hur?

.....

.....

.....

Dokumentet ifyllt

av:.....

Datum:.....